

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja:

Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejeman velja:

Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za jeden mesec 1 gl.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserate) vsprejema upravništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Sementiških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 75.

V Ljubljani, v sredo 1. aprila 1896.

Letnik XXIV.

Vabilo na naročbo.

S 1. aprilom pričinja se nova naročba, na katero uljudno vabimo p. n. občinstvo.

„SLOVENEK“

velja za ljubljanske naročnike v administraciji:

Vse leto 12 gl. | Četrt leta . 3 gl.

Pol leta 6 „ | Jeden mesec 1 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec.

Po pošti velja predplačan:

Vse leto . 15 gl. | Četrt leta 4 gl. — kr.

Pol leta . 8 „ | Jeden mesec 1 „ 40 „

Upravništvo „Slovenca“.

Železniška zveza s Trstom.

(Govor poslanca Nabergoja v državni zbornici dne 17. marca 1896.)

Da sem v tem poglavju vpisan med protigovorniki, zgodilo se je to iz tega vzroka, da sem na ta način gotoveje prišel do besede, nikakor pa ne radi opozicije proti sedanjemu gospodu železniškemu ministru, do kojega gojim popolno zaupanje v trdni nadi, da zasnuje isti srečnišo železniško politiko, sosebne gledé Trsta (Dobro!), nego so jo imeli prejšnji trgovinski in železniški ministri.

To je že stara pritožba, kojo smo čuli že mnogokrat, ki sem jo prisiljen povedati o tem poglavju državnega proračuna kakor zastopnik tržaškega mesta. V letošnji proračunski razpravi imam v to temveč povoda, ko je državna važnost železništva dovela do novega zasnutja posebnega central-

nega mesta in ko v prvič vidimo na ministerski klopi posebnega železniškega ministra, o katerem smemo misliti, da bode posvečal posebno zanimanje stvarjem svojega področja. Neprijazno položnje, v kojem se nahaja Trst, to jedino znamenito pristanišče v tej državni polovici, je tako znano, da se mi ni treba truditi s podrobnejim pojasnjevanjem. Trst je v otrplosti, spoštovana gospôda moja, a na polju trgovinskega gibanja je prenehljaj toliko, kakor nazadovanje. (Prav res!)

Dasi je Trst, odkar se je presekala zemeljska ôžina pri Suecu, ono pristanišče, ki je najbližje tej veliki prevozni cesti, po koji mora hoditi evropsko-azijatska trgovina, vendar si ni moglo pridobiti nikakega znatnega dobička iz tega ugodnega položnja. Gospoda moja! Nočem navajati, koli velikanski so se povzdignila druga pristanišča ob Srednjem morju, odkar se je odprl sueški kanal. Le Reko bi hotel navesti za vzgled, in tu moram reči le to, da mi v Trstu gledamo z lahko umevno zavistjo na velikansko pomnoženje, ki je je donesla dalekosežna trgovinska politika ogerska trgovini Reke. Kaj je bila Reka pred 25 leti?

Gospoda moja! V letu 1871 predstavljal je ves uvoz na Reko po morju trgovinsko vrednost devetih milijonov (Čujte!), izvoz pa vrednost od 5·6 milijonov, vкупno torej 14·6 milijonov. V letu 1892 pa je znašala trgovinska vrednost uvoza na Reko po morju 41·5 milijonov, izvoza 51 milijonov, vкупno torej 92·5 milijona, to se pravi, da se je vrednost pomorske trgovine reške v dobi 25 let več kakor pošestorila. (Čujte!)

Kako malenkostna je temu nasproti povzdiga Trsta! Vrednost uvoza v Trst po morju povzdignila se je od 128·4 milijonov v letu 1874 na 189 milijonov v letu 1893, izvoza pa od 92·6 milijona na 149 milijonov. Pomnoženje znaša torej na Reki

600 odstotkov, v Trstu komaj 50 odstotkov. In tudi treba še pripomniti, da številke za tržaško trgovino ravno v poslednjih letih ne kažejo skoro nikake premembe. Kje tiče torej vzroki, da Trst ne more napredovati vzlic vsej ugodnosti zemljepisnega položnja svojega? Gospoda moja! V glavni stvari je vendar krivda v izvestnih nesrečnih odredbah in zamudah avstrijskih vlad. Zgradnja črte Trbiž-Ponteba je bila na očitno škodo Trstu v prilog njega staremu tekmeču, Benetkam. Ni bilo dobro premišljeno z avstrijskega stališča, da se je poprej dozidala železnica čez Ponteba, nego so se primerno zavarovale pomorske koristi Trsta po popolnjenju naše železniške mreže.

Istotako, gospoda moja, smatram jaz za odločno pogreško, da se je v Trstu odpravila svobodna luka, predno se je povoljno rešilo vprašanje druge nezavisne železniške zveze Trsta z notranjimi deželami. (Prav res!) Jaz moram reči le tako, da bode trgovinsko položnje Trsta v resni nevarnosti tako dolgo, dokler se bode to pristanišče moralo posluževati južne železnice v svojem prometu z monarhijo. Pričakujem od strokovnjaške previdnosti in trdne volje novega železniškega ministra, da osvobodi Trst iz osamljenja ter da po otvorjenju novih železniških tirov navdahne istemu sveže vspodbude.

Se odmeva sicer prepir v menenjih o črti, za koju bi se morali odločiti; železnica čez Ture, železnica čez Karavanke s svojim podaljšanjem preko Loke-Divača, Bohinjska črta in predelska železnica, vse te imajo svojih zastopnikov in nasprotnikov. Jaz se nočem spuščati danes v ta prepir. Jaz ne zastopam nikakih postranskih koristij. Mene navdaja le patrijotiška želja, da bi se vendar jedenkrat ugodilo koristim pomorske trgovine avstrijske, ki so v tem slučaju identične z onimi Trsta. Te koristi so dolgo dovolj trpele resno škodo, po zgrešeni železniški po-

LISTEK.

Skopuhov sin.

Povest iz življenja. Spisal Rajko E.

(Dalje.)

Kako je jokal šestletni Lucijan, ko so mu pokopali mlado mater. Starega pa to ni čisto nič genilo; le še bolj samosvoj je postajal, le še bolj se je zamaknil v svoje studije. Za sina se ni brigal skoro nič, govoril ni skoro nikdar z njim in če je že kedaj, bil je pač najdaljši pogovor z njim tedaj, ko se je desetletni deček po dokončanem poduku v ljudski šoli napravljaj na pot v mesto, da tam nadaljuje svoje učenje. Tedaj mu je dejal stari: „Sin moj! Prva dolžnost človekova je ta, da si pridobi kolikor mogoče učenosti. Vse drugo potem sledi samo. Ako hočeš biti srečen, glej, da si pridobiš kolikor mogoče učenosti. Na drugo se ne zanašaj!“

In šel je sin in šolal se je v mestu. Bil je kaj bistrega duha in je igraje izdelaval svoje naloge, in če prav mu je stari preskrbel le slabo stanovanje in mu nikoli ni poslal beliča, bil je vendar vedno veselega značaja, da, včasih še preveselega, rekel bi skoro, lahkomišelnega. Le kadar si ga spomnil ranjke matere, postal je žalosten, silno žalosten. Zivo se je

spominjal nje, ki ga je tako pristrčno ljubila, ki ga je vedno tako ljubeznivo tolažila, kadarkoli je jokal kot mali deček. Oj kolikokrat se zamisli v zlate, pretekle čase! In čudno mu sili spomin v srcé in zdi se mu, kakor da zopet vidi pred sabo preljubo mamico, in zdi se mu, kakor da mu gladi kot nekdan z gorko ročico temnorujave kodre!... Oj spomin! Ti ogledalo naše preteklosti.

Ti kriješ v sebi vso sladkost

Ti kriješ v sebi vso bridkost! . . .

Tako so tekli mlademu dijaku prvi dnovi „zlate“ mladosti. V počitnicah je hodil domov v Zatišje; v gradu bival je le malo, tem raje pa je zahajal k sodnikovim v trg, k rodovini, pri kateri je bil vže za časa svojega ljudskega šolanja vselej prijazno in ljubeznjivo sprejet. Posebno dober prijatelj je bil s sodnikovima najmlajšima, z Zorkom in z Zorano; Zorko je bil v njegovi starosti, Zorana pa kake dve leti mlajša. In ti trije bili so vedno skupaj, preletali in prerili so vse „Zatišje“ ter si izmišljali vsakovrstne igre, pri katerih je često sodelovala vsa mladež iz trga in okolice. Kmalu so bili Indijanci, kmalu roparji in rokovnjači, drugikrat zopet vojaki ali pa vitezi. Tedaj je mislil včasih Lucijan, da je zopet srečen! In kaj bi ne bil srečen, ko je po hudem boju „s hrabro četo“ srečno premagal „sovražnike rodu srdite“ in je zdaj zmagonosno korakal proti staremu gradu, kaj bi ne bil srečen, ko je

osvobodil Zorano iz rok krvoločnih Indijancev ali pa kot hrabri vitez rešil njo — zakleto kraljičino! Pa tudi to je minilo.

Tudi Lucijan se je izpremenil. Bolj ko se je šolal, čim višje je priplezal po strmi stezi učenosti, čim bolj se je učil spoznavati svet in življenja milobe in gnjusobe, tem bolj ga je minila otroška brezskrbnost in često je klaverno in otožno posedal po cele ure v samoti ter se zamislil v žalostne razmere na očetovem domu. Zadnja leta tudi ni več prišel domov na počitnice, ampak rajši je prevzel službo domačega učitelja pri bogati rodovini v mestu, pri kateri je bil z vsem potrebnim zdatno preskrbljen. Po dokončanih študijah šel je v rezidenco na vseučilišče; postal je medicinec. Toda čarobni blesk in bujno velikomestno življenje v stolici naše države vplivalo je kaj slabo na njegovo bolešno dušo in le še bolj mu je pospeševalo in množilo temnogledne nazore, in kar je bilo najhuje, nauvalo ga je z nekako lahkomišelnostjo in brezbriznostjo, ki je posebno nevarna mlademu, neizkušnemu človeku. Malo ga je zanimalo učenje. Zagazil je . . .

Gledišče, zabavni večeri in vsakovrstne veselice vabile so ga od vseh strani, on pa ni brzdal svojih strastij, postal je — lahkoživec in zapravljivec! Zapravljivec brez denarja? Da! S početka imel je še precej prisluženih novcev, pozneje pa, ko so mu

litiki avstrijski. Pomoč more priti le tako, da se zapad monarhije v najbližjem času in po najbližji in najprimernejši poti zveže s Trstom.

Vlada je že proučevala načrte, njej je dolžnost, da natančno pretehta, kar govori za in proti tem pojedinim črtam in da se potem odloči. — Le to bi hotel naglašati s svojega stališča: Mi potrebujemo druge železniške zveze, ki pred vsem skrajša pot do Adrije iz industrijalne Češke. (Dobro! Dobro!)

Dobrote, koje smemo pričakovati od take železniške črte, ki Češko in Gorenjo Avstrijo približa tržaškemu pristanišču, vidijo se mi veliko realneje, nego so one, kojih bi mogli pričakovati — po mojem mnenju — od precej imaginarnega priklopljenja južnonemške trgovine.

S tem sem vsaj namignil na svoje stališče. — Skleпам z besedami: Ako hočemo, da Trst ne shira, potem mu ne smemo še nadalje odtežati druge železniške zveze. Zasnute take zveze je največja in najvrednejša naloga ujevovi ekscelenci, novemu gospodu železniškemu ministru. Prosim ga, naj se najtopleje zavzame za isto; pravica do obstanka novega železniškega ministerstva ne bi se mogla jasneje dokazati z nobenim drugim činom; in če prav smemo reči tudi o tem vprašanju, da se je zopet uresničil rek o prepoznem prihajanju Avstrije, pa se bodemo tolašili z drugim pregovorom, ki se glasi: Meglio tardi che mai. (Živahna pohvala.)

Hrvatsko ali ogersko plemstvo.

Iz Zagreba, 27. marea.

Pred nedavnim sem razjasnil, kako takozvani mažarski učenjaki oponašajo hrvatskim pisateljem, da oni nočejo obdejavati ž njimi niti v znanstvenih zadevah. Seveda se je našel pri hrvatski vladi goreč oficijozus, ki je po prisiljeni izjavi nekih hrvatskih profesorjev in pisateljev zavrnil dotične trditve od mažarske strani, češ da Hrvati radi obdejavajo tudi z mažarskimi učenjaki in da naš deželni arhivar celo v mažarskem jeziku priobčuje neke svoje zgodovinske razprave.

Ali to je na žalost mažarskih učenjaških šovinistov samo eden, vsi drugi še ne znajo mažarski, in dokler se vsi ne oklenejo tega svetovnega jezika, tako dolgo ne more biti prave zveze med mažarskim in hrvatskim učenim svetom. To je bil tudi pravi zapopadek one tožbe mažarskega učenjaka Hermansa. In da je temu res tako, imamo dokaz v neki književni prepirki mažarskega heraldika Marczianya proti hrvatskemu deželnemu arhivarju dr. Bojničiću.

Le ta je izdal pred nedavnim prav zanimivo knjižico o hrvatskem plemstvu, v kateri so popisani vsi plemiči, ki so dobili od hrvatskega sabora od l. 155 — 1848 plemiške diplome in grbe. Ta knjižica je popisana v hrvatskem in nemškem jeziku, a naslov jej je tudi latinski. Radi tega ni našel dr. Bojničić, ki piše včasih tudi v mažarske časopise, milosti pri omenjenem učenjaku.

Že zato, ker knjižica ni pisana v mažarskem jeziku, nima tudi sodržaj nobene vrednosti, kajti

ti vedno bolj pohajali, v tem, ko so vedno bolj rasle in vedno bolj plamtele njegove strasti, zagazil je v dolgove in to vedno bolj in bolj, zanašujoč se lahkomišelnost na to, da itak podeduje po smrti očetovi vse imetje in — potem pač lahko poplača vse dolgove.

Tako je bilo stanje sina-dijaka v stolnem mestu, ko je v domovini tako nenadoma umrl njegov oče. In stari je umrl, ne da bi slutil, v kako žalostnih razmerah živi sin v daljni tujini, in mladi pač ni slutil, da mu je tako nenadno umrl oče v daljni domovini.

(Dalje sledi)

Naprednjaška.

Naprej zastava roda,
Na boj, liberalna kri!
Naprednost in sloboda,
Dobiček naj živi!

Majka Slava je prosila
In jokaje je tožila:
„Vero ste mi poteptali,
Zdaj še narod mi izdali!“

„Z Bogom, Slava in doslednost!
Moja ljub'ca je naprednost,
Moj sovražnik veiski zmaj.

po trditvi tega mažarskega učenjaka ni bilo nikdar hrvatskega plemstva, in le ogerski kralji so delili svojim hrvatskim podložnim ogersko plemstvo.

Dr. Bojničić se je pokazal po tem spisu za pravega hrvatskega šovinista, pravi glasoviti Marcziany, in vendar je pri nas poznat od vseh kot pravi mažaron. Kaj poreče na to oni oficijozus, ki je tako goreče zagovarjal književno edinstvo med našimi in mažarskimi učenjaki. Če je Mažaron hrvatski šovinist dr. Bojničić, kaj so po tem ostali, ki dozdej niso napisali še nobenega članka v mažarskem jeziku? To naj bode za naše učenjaške in pisateljske kroge opomin, da pustimo Mažare hoditi svojim potom in da se ne damo od njih voditi v nobenem pogledu.

Tudi če so bile kakšne zveze ž njim v književnem delovanju, naj se rajše razrešijo, nego da oni naše sile rabijo v svoje svrhe. Znano je sploh, da imajo Mažari med svojimi književniki večidel pomažarene tujce, posebno Nemce, Slovake in Žide, a pravih Mažarov je vrlo malo. Zdaj snubijo še tudi Hrvate ter bi jih radi dobili v svojo kolo. Ali ker se jim to noče posrečiti, kakor z drugimi, upijejo na nas ter nas grdijo, češ da smo jim na potu pri stvarjanju njihove velike mažarske države. Pa kako krivični so oni pri obsojanju, dokazuje najbolje napad omenjenega mažarskega heraldika. Dr. Bojničić mu je činovnik mažarske države; on je kot tak zajemal podatke za svoj spis iz deželnega arhiva Hrvatske, ki pripada mažarski državi, katera edina more biti porok za točnost takih spisov.

Ker potem takem tudi ni bilo nikdar hrvatskega plemstva nego samo mažarsko, moral je biti tedaj tudi pisatelj omenjene knjižice tako lojalen naproti mažarski državi, kot izvoru vseh pravic tudi na hrvatske podanike, da je napisal svojo knjižico v mažarskem državnem jeziku, ki velja tudi edino za mažarsko plemstvo.

To je pravo šovinističko pisanje in obrekovanje brez vsakega dokaza, in tako dela večina tako zvanih mažarskih učenjakov. Ravno v spisih hrvatskega sabora imamo nepobitnih dokazov dovolj, da je bilo hrvatsko plemstvo popolnoma različno od ogerskega, in da je moral ogerski plemič, če je hotel postati hrvatski, prositi zato hrvatski sabor; ravno tako je bilo tudi s hrvatskim plemičem, če je hotel postati ogerski. Ogersko plemstvo ni bilo tedaj identično s hrvatskim, kakor to hoče z vso silo učeni (!) Marczilay. Primerov za to ne moremo navajati iz zgodovine hrvatske, ker bi bil dopis preobširen. Le tri naj navedemo. Rodovina Turjaških je dobila ogerski indigenat l. 1655, hrvatski pa 1723; grofi Herbersteini so sprejeti v ogersko državljanstvo l. 1609, v hrvatsko pa 1669; baroni Kulmeni so dobili hrvatski indigenat l. 1722, ogerski pa l. 1790.

Tako imamo v omenjeni Bojničićevi knjigi za vsako plemiško rodovino naznačeno, kdaj je bila sprejeta med hrvatsko in kdaj med ogersko plemstvo. Te nepobitne dokaze o hrvatskem plemstvu so začeli Mažari zametati v novejšem času, ko so zavrgli tudi hrvatsko državljanstvo. Posel ta jim ni

Ljudstva ni pri nas ni sence;
Stranka smo inteligence,
Drugo vrag pa vzame naj!“

Naprej zastava roda,
Na boj, liberalna kri!
Naprednost in sloboda,
Dobiček naj živi!

Liberalizem.

Kamor prišel sem, povsod sem v bojno trobento zatrobil,

Narodom znanil prostost, vzbujal jim nade sladkost!
Pitja opojnega dal sem piti jim, rekši: „Slobode
Zlate napij se, trpin, zabi vse svoje gorje!
Ni ga nad tabo, ki bi oblast do vesti in do duše
Tvoje imel: Ti si prost! Pravim ti: Sam svoj si bog!“

Srkal trpin je ta strup, zazibal v prijetne se sanje,
Jaz poleg spečega stal, spazil sem svojo korist:
Strgal sem mehke vezi, ki vezale prej so človeštvo,
Zlato verigo čez vrat zvito položil sem jim.
Zdaj jih veriga teži in klčejo na pomaganje:
Zlata veriga teži bolj, kot železne so prej!

Vasilij.

bil težak, ker so sami Hrvati v tem pogledu popustili svoje pravno stališče ter so pojmovi v državljanstvu na Hrvatskem popolnoma pomešani, kakor sem že o tem ob svojem času pisal.

Ta nestalnost od strani hrvatske je dala Mažaron pogum, da so posegli še dalje ter zanikali tudi obstanek hrvatskega plemstva. In v istini so vsi v novejšem času v plemenitaški stan povzdignjeni Hrvati oglašeni v hrvatskem službenem listu kot plemiči ogerski in ne hrvatski, niti hrvatsko-ogerski, kakor so nekateri zahtevali.

To so posledice hrvatske popustljivosti in potem se ne smemo čuditi predrznosti mažarskih šovinistov, da nam ne zanikujejo samo današnjih postav potrdjenih pravic, nego tudi vso našo prošlost, posebno ono, kar spominja na našo samostalnost. A če pomislimo, kakšni življi se dandanes zanimajo za plemiške naslove, katere po navadi tudi sprejemajo, potem moramo priznati, da se v resnici pri nas množi ogersko (mažaronsko), a ne hrvatsko plemstvo. Hrvatsko plemstvo se je nekaj odlikovalo v obrambi za pravice kraljevine hrvatske ter je nam zapustilo dosta sijajnih primerov rodoljubnega požrtvovanja, kaj pa imamo pričakovati od sedanjega ogerskega plemstva, to nam odkriva ošabnost mažarska v svojih najnovejših izjavah.

Politični pregled.

V Ljubljani, 1. aprila.

Posl. Stransky o dogodkih v mladočeškem klubu. Pradščeranjim se je vršil v Prerovi mnogoštevilno obiskani ljudski shod, na katerem je pojasnjeval poslanec Stransky sedanji politični položaj s posebnim ozirom na češki narod. Najpreje je omenjal govornik Badenijeve vlade, o kateri je trdil, da se razlikuje od bivše koalicijske vlade le v tem, da ne draži po nepotrebnem češkega naroda in se izogiba vseh preprirov, kar bi gotovo dalo povod vsaki drugi stranki, da bi odjenjala s svojo odločno opozicijo, kar se pa pri češkem klubu gotovo ne bo zgodilo? Dr. Stransky je na to pojasnjeval vzroke, vsled katerih so se odločili nekateri člani kluba za in drugi proti volilni reformi ter konečno dostavil, da bode vsaj v tretjem branju morala se podati klubova manjšina sklepom večine. Na interpelacijo delavskega vodje Cisnyja, zakaj ne vstraja klub v prejšnji opoziciji nasproti vladi, je opozarjal na prvega socialista Pernertorferja, ki je ravno tako izjavil, da bode glasoval za predlogo, ako ravno njegova stranka odločne nasprotuje Badenijevi volilni preosnovi. Konečno je omenjal izstopa štirih poslancev iz moravsko-narodne stranke ter pripomnil, da bi jih mladočeški klub gotovo ne bil vsprejel v svojo sredo, ko bi bil pričakoval, da bodo ohranili popolno neodvisno stališče.

Krščansko-socialna stranka v Nemčiji priredi 8. t. m. v Berlinu velik strankarski shod, kateremu bode predsedoval sedanji njeni vodja Stöcker. Na ten shodu se bode določil definitiven program in, kakor se pričakuje, tudi definitiven razdvoj mej nemškimi konservativci in krščanskimi socialisti. Tem povodom so staknili nemški liberalci in Stöckerjevi nasprotniki neko pismo, v katerem se pojasnuje izstop Stöckerjev iz tabora nemških konservativcev. Trdi se, da je jedini on nasprotoval izključenju znanega Hammersteina iz konservativne stranke, akoravno so bile že takrat znane vse nerednosti pri vredništvu lista „Kreuzzeitung“. Pričakovati je toraj na omenjenem shodu zelo burne debate mej omenjenima strankama.

Francoski poslanik pri Vatikanu.

Dolgo časa že rešuje francoska vlada vprašanje glede nameščenja poslanika pri sv. Očetu. Framason Faure je svojedobno odpoklical iz Rima poslanika, kateri je bil nad vse priljubljen in ki se je vedno vspešno potegoval za pravice katoliške cerkve pri svoji vladi. Vsled tega se je zdel framasonom nevaren in odzvali so ga. Sedaj nameravajo na njegovo mesto imenovati prvega framasona Poubelle-ja, ki je največ kriv, da so se izvedli zakoni proti cerkvenim kongregacijam, in katerega je sv. Oče l. 1881 radi njegovega protiverskega postopanja izobčil. Takega moža želi poslati framasonska francoska vlada v Rim, koder je treba največje odločnosti v dosego namenov katoliške cerkve in v zboljšanje žalostnega stanja francoskih katolikov. Ker pa vlada dobro ve, da izobčen državnik ne more zastopati katoličanov pri rimski stolici, zato skuša pregovoriti sv. Očeta, da bi preklical svojo tedanjo izjavo, kar si pa gotovo zaman prizadeva.

Knez Ferdinand ostavi danes Carigrad, koder so se mu prirejale v minulih dneh mnogovrstne ovacije, ter se poda v Petrograd, da se pokloni tudi ruskemu caru. V Odesi ga bode čakal posebni vlak, ki dospe po sedanjem potovalnem načrtu 6. aprila v Carigrad. Tega potovanja se udeležita tudi sedanja njegova spremljevalca ministerski predsednik Stoilov in vojni minister Petrov.

Italijani v Afriki. Z afriškega bojišča so prenehala dohajati poročila o dogodkih v zadnjem času. Uradni italijanski listi molče o celi stvari, in zdi se celó, kakor bi bili odložili orožje vsi bojevniki v Afriki. Le iz zasebnih poročil je posneti, da se vrše mej generalom Baldissero in negušem Menelikom mirovna pogajanja. Neuradni listi svetujejo italijanski vladi, naj ponudi Meneliku neko odkupnino za italijanske vjetnike, vendar naj se pa še nikar ne sklone definitivni mir. S tem pa baje ni zadovoljna niti italijanska vlada, še manj pa abesinski neguš, kateri gotovo ne bode odjenjal od svojih prvih zahtev. On namreč mnogo raje nadaljuje vojsko, nego da bi moral ustreči italijanskim zahtevam, katere smatra premalo častne za abesinsko kraljestvo. Vkljub temu pa general Baldissera neumorno dela na to, da se čim prej vrne mir, ker bi se rad prej ko prej rešil velike odgovornosti. — Obe stranki se neutrudljivo pripravljata na večjo akcijo in organizujeta svoje čete. O generalu Baldisseri se poroča, da je razdelil celo armado v pet brigad z 32. batalijoni. Sedaj namerava preosnovati tudi oddelke inorodnih bojevnikov ter na ta način pripraviti se na vsak slučaj. Le jedna stvar ga baje še skrbi, to je namreč živež in voda za armado. Ze minoli mesec je sporočil vladi, da bode zadostovala tedanja zaloga komaj za mesec dnij, mej tem ko mu je pitne vode že zdavno zmanjkalo. Položaj italijanske vlade je torej, akoravno „nespremenjen“, vendar zelo neugoden.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 1. aprila.

(Z volitvijo v deželni šolski svet kranjski) je, kakor „Narod“ piše, glasilo „Zveze slovenskih učiteljskih društev“, mariborski „Popotnik“ povsem zadovoljno in pravi, da odslej ne bode treba „kljuk pritiskati“ in strijem pisariti, kadar bo kedo prosil službe. — Ne vemo, ali je ta vest resnična, ali ne, toda ako je, je značilna za glasilo zaveze slovenskih učiteljskih društev, in mi jako dvomimo, da bi bil to izraz mnenja onih učiteljev, ki so res narodni. — Da bo prosilec treba tudi v prihodnje kljuko pritiskati in strijem pisariti, o tem menimo, da z nami vred nima nobenega dvoma ne „Narod“ in ne „Popotnik“. — Ako pa je „Popotnik“ zadovoljen z nemškimi liberalcem kot zastopnikom dež. odbora v deželnem šolskem svetu kranjskem, tedaj mora biti tudi zadovoljen z nemškimi liberalnimi svetniki v Gradcu. To je pa vendar prevelika uprav slovenska skromnost.

(„Klerikalni navihanci.“) Ta naslov so v sinočnem „Narodu“ dobili naši krščansko-socijalni delavci in obrtniki, ker so pri nedeljskem ljudskem shodu, ki so ga sklicali socijalni demokratje v kazino, dobili večino, ter sklenili shod zaključiti in sicer zato, ker 1. majnik ni v nobeni zvezi z zboljšanjem delavskih razmer in nadalje zato, ker je pri zadnjem takim shodu v kazini policija dobila revolver pri nekem socijalnem demokratu. — Zato pa „Narod“ pravi, da so socijalisti inteligentnejši od klerikalnih kolovodij. Dokaz zato je najbrže revolver, s katerim se hoče boriti te vrste inteligenca in pa različni tuji govorniki in govornice, ki prihajajo ljubljanskim socijalistom samo zaradi njih inteligentnosti od časa do časa z Dunaja in Gradaca na pomoč! — „Narodova“ inteligencija pač le po sebi meri hlače!

(„Narodove“ hijene.) Včerašnji „Narod“ zopet vleče na dan afero z župnikom kopanjskim. V pojasnilo omenimo, da je ta že davno zadostil svetni pravici, da je mnogo let delal pokoro in da je že pred več leti umrl. — Vidi se, da je „Narod“ zabredel mej hijene, ki mrličke izkopavajo ter glojejo na njih trohnečih kosteh. — Gospoda pri „Narodu“, ali res nimate prav nobenega človeškega čutila več?

(Slovensko gledališče.) Izmed Goethejevih dramatičnih proizvodov poleg „Götza“ in „Clavigo“ najživahnejše učinkuje včeraj tudi na slovenskem odru predstavljeni „Egmont“. V vseh je več poezije nego dramatične sile, kar se v vsakem gledališču pozna na — občinstvu, katerega večini se ne ljubi misliti. „Egmont“ v primeri s prvima dvema igrama ni najboljši; Egmont nam je pač simpatičen, ni pa zadostno dramatično-tragičen junak, ker je krivda njegova prelahka, da bi utemeljila njegov pogin. Poda nam pa toliko vzvišenih čuvstev, toliko lepih potez, da moramo njegovo vprizoritev na našem odru le odobravati, dasi je za sedaj za naše občinstvo še malo pretežak. Smrt Klare je najlepša smrt v vsej dramatični literaturi. Tu sta poet in dramatik Goethe hodila roko v roki. Marsikaj bi bilo pa pripomniti, kako vpelje to smrt. Predstava se je vršila na korist prvemu ljubimeu slovenskega odra, gospodu Danilu. Gledališče je bilo za pomladni čas dobro obiskano. Gospica Terševa (Klara) nam je podala več, nego smo pričakovali; ko bi svojo vlogo še nekoliko manj prevzdihovala, bi nas bila popolnoma zadovoljila. Gospoda Danila je občinstvo ves večer odlikovalo, odlikoval pa se je tudi sam s svojim Egmontom. Prvi je bil se vé zopet gospod Ineman z dobro premišljenim Albom. Gospoda Verovška (Viljem Oranski) je občinstvo pohvalilo s posebnim ploskom. Gospod Orehek (Brackenburg) je znal in marsikaj pogodil. Med zastopniki manjših vlog nam je najbolj prijal gospod Kranjec, ki vedno bolj kaže, da se nismo zmotili s svojo sodbo pri jednem prvih njegovih nastopov. Poleg igre same so bili sinoči klasični še g. Sturm, g. Perdán in gospod Lovšin in — odmori med dejanji. Obleke so bile vzgledne. — Z „Egmontom“ se je „oficijelno“ zaključila sezona. Po praznikih bode še izvanredno jedna predstava na korist onim članom slovenske drame, ki niso imeli benefičnih predstav. Ali jo bo imel tudi — suflér?

(„Delavcu.“) V zadnji številki piše „Delavec“ mej drugim: „O krščanskem lopovu Hammersteinu ni zinjil „Slovenec“ niti besede, dasiravno so bili gospodje, ki pri tem listu zvonec nosijo, dobro poučeni o vseh njegovih lumparijah“. — „Delavčevi“ sodelavci sicer marljivo čitajo naš list, toda imajo slabe oči in še slabši spomin poleg brezmejne uprav židovsko-zlobne zvižajnosti. Tako tudi glede lopova Hammersteina, o katerem smo pisali v št. 1. in 3. t. l. Poglejte in berite!

(Cepljenje koz.) Vsak četrtek popoldne ob 3. uri se bodo brezplačno stavile kože v mestni dvorani.

(Iz Trbiža) 31. marca: V ponedeljek po tili nedelji sklenili so v Trbižu teden dnij trajajoči misijon, kateri sta vodila dva jezuita iz mesta Steier na Gor. Avstrijskem č. gg. misijonarja: Karol Zehngruber in Jos. Zen-Rufinen. Slovenskega govornika in spovednika izprosil je domači velč. g. župnik pri velč. prestojništvu ljubljanskega frančiškanskega samostana, vlega č. g. P. Hijacinta Sega. Domačega in tujega ljudstva iz bližnje okolice udeležilo se je pobožnosti nebrojno. Posebno veselilo je vsakega, ko je videl skoro vse domače omikanejšje kroge pri misijonskih govorih in sv. zakramentih. Vsa čast domačemu vojaškemu predstojniku, ki je skrbel, da se je tudi ondotna vojaška posadka, v kolikor je bilo moč, vdeleževala pridno te lepe pobožnosti. Vsaj je pa tudi njihov poveljnik dal svojim podložnim najlepši izgled pravega kat. kristijana. Mislil sem si: Naša armada je verna, in dokler bode tako verna, bode tudi hrabra in zmagoslavna. In hoc signo vinces! Ko je slavni govornik č. g. Zehngruber govoril sklepni svoj govor o sv. kat. cerkvi, bilo je srce slehernega poslušalca radostno pretreseno in dobljeno za sv. resnico. Jedrnati, prepričevalni in vsakemu lahko umljivji navdušeni govori Zehngruberjevi želi so splošno pohvalo v vseh krogih, ki bodo prinesli gotovo mnogoteri sad. Ni čuda, da smo se vsi težko ločili od vrlih gg. misijonarjev, je hvaložno spremili do domačega kolodvora, želeč si z njimi kmalega svidenja. Spodobi se, da se Bogu, delilcu vseh milosti, zahvalimo, in za Bogom domačemu neumorno delavnemu in skrbnemu velč. g. župniku Matiju Kness, da je svojim vernim preskrbel misi-

jon in uredil, da se je vsa pobožnost vršila tako dostojno lepo in častno. Bog potrdi s svojo vsega-mogočno milostjo vse, ki so pri tej pobožnosti našli mir in spravo z Bogom, spoznali resnico božjo, da ostanejo tej zvesti in se ravnajo po njej nevstrašeno in stanovitno do konca!

(Z Goriškega.) Okrožnim tajnikom pri glavarstvu v Tolminu je imenovan gospod A. Kaus, namestniški kancelist v Trstu. — Nadzornikom slovenske ljudske šole v Gorici je imenovan gosp. Fr. Vodopivec. — V Brumi je nesla žena možu večerjo v tovarno. Komaj pride k njemu, pade na tla in umrje. — V Fari je zgorel hlev s skednjem, orodjem in dvema otrokoma Ant. Furlanu. Škode je 1000 glđ. Dobro, da je bil zavarovan. — Petlovskih psov prignalo je zajca po noči v lekarno Christofletti na Travniku v Gorici. Drugi dan so mu dali potni list.

(Iz Brna) 22. marca. Tako zvane „narodne stranke“ na Moravskem ni več. Odbor je bil namreč dovolil 16. t. m. poslancem, da vstopijo v mladočeški klub, in poslanci so ubogali. Že l. 1892 sta stopila v mladočeški klub poslanca Svozil in Seichert, a pogodila sta se, da imata v verskih rečeh popolnoma prosto roko. Pri zadnji metamorfosi pa se ni nihče več na to oziral, in tako je slavna gospoda pokazala, da ji je šlo le za mandate. Zdaj jih ima, toraj ne potrebuje več narodne stranke: „Der Mōhr hat seine Schuldigkeit gethan, er kann gehen“. Prelevitev Tučka, Zúčka in posebno Stránsky-ja je jako značilna. Dr. Stránsky je bil lidovec, potem Staročeh in zdaj Mladočeh. Kšeft! L. 1893. je že spregovoril dr. Helcelet znamenite besede: „Ko bi stavili ljudsko hvalo nad blagor naroda, svojo zasebno korist nad resnico in se znali „překabátit“ (presuknjari) kakor nekateri naši kolege, ko bi sprejeli mandate na podlagi konservativnih principov od konservativnih volilcev pozabili na čast in vero . . ., bili bi pošteni, plemeniti zastopniki ljudstva, ne napadali bi nas, marveč hvalili“. V teh besedah berete gospodje poslanci svojo obsodbo. Sicer jih ni nič škoda. O dr. Mezniku je znano, da je „tešitelj“. Že za Taaff-ja je bil najkoristnejši (za vlado) poslanec. Ko je padel Taaff, bil je v hudi zadregi, a zdaj je zopet bolje. Je zgolj dober človek in njegov zadnji korak nam razlagajo njegovi dokazi in njegov značaj. Dr. Stránsky gori kot krščen žid za katoličanstvo, kot odvetnik za pravo, kot omikan človek za mladočeško rodoljubje. Da si zasluži mandat, je ustanovil poseben list („Lid. Nov.“), veliko ga je veljal, a namen je le dosegel. Kot govornik je prazen, jalovo navdušen, na misli reven in poln fraz, za to mu ne gre v glavo, da se mu na Dunaju smejejo. Tako nekako popisuje novopečene mladočeške poslance dunajska „N. Revue“. Pa bodi dovolj tega. V Olomucu sta začela izhajati nova tednika „Slovansky Tydennik in Olomucky Tydennik“. V Sleziji pri Orlovi so se pokazali na zemeljskem površju goreči plini. Plameni švigajo na meter visoko. Goreči plini so se tu opazili že pred štirimi leti; ta krat so jih koncentrirali v železno cev, iz katere so švigali ognjeni jeziki in tako greli, da se je v bližini mnogo dreves posušilo. Plini pridejo iz premoga, kojega se v teh krajih mnogo nahaja.

(Prostozidarji v Budimpešti.) Velika ogerska loža je imela pred dobrim tednom v Budimpešti pod predsedstvom velikega mojstra-namestnika svoj letni občni zbor. Udeležili so se ga tudi zastopniki provincijalnih in krajnih lož v velikem številu. Naznanilo se je, da je dozidana ložina hiša, ki je stala 210.000 glđ., v Budimpešti v Podmaniczkijevi ulici. Tretjina vseh stroškov se je pokrila s prostovoljnimi doneski ložinih članov. Konečno se je izvolil za velikega mojstra na 3 leta tajni svetnik Emerik pl. Ivanka. Slovesno bodo posvetili novo ložino hišo v juniju. K tej slavnosti bodo povabili vse lože!

(Bosanska zrelostna izpričevala.) Dunajski uradni list javlja, da je naučni minister priznal za daljnih pet let v Avstriji veljavo zrelostnim izpričevalom, katere daje izpraševalna komisija na gimnaziji v Sarajevem abiturijentom zasebne nadškofijske gimnazije v Travniku.

Menjalnica bančnega zavoda

Najbolje priporočena
za preskrbljenje vseh
v kurzem listu
zaznamovanih
menic in vrednostij

Schelhammer & Schattera

Wien,
I. Beziirk,
Stefansplatz
Nr. 11, Parterre.

(Sreča v nesreči.) Nedavno se je pripetil v Hamburgu ta-le dogodek: 26letni vodnjakar Jožef Freulin je delal v nekem že devet metrov globokem vodnjaku. Zgornji del je bil opažen z železnimi obroči, spodnji del pa še ni bil opažen. Najedenkrat se nad njim razruši oder, napravljen iz dilj, in precej je bil delavec podsat s peskom, kamenjem in prstjo. Dve dilji sta se pa vendar pri padanju tako zasukali, da je bilo toliko prostora mej njima, da je podsuti delavec mogel dihati in klicati na pomoč. Oj, kako žalostno in grozno je bilo slišati, ko je revež klical na pomoč. Precej se je spustilo nekaj ljudi v vodnjak, da bi ga rešili, toda kakor so se zadeli sten, jel je sipati nov pesek na podsutega. Spoznali so, da treba najprej opaziti obodje. Podsutemu je vedno bolj zmanjkovalo zraka in v teh smrtnih težavah je prosil duhovna. Tako so poklicali ondotnega župnika Richarda, ki pa je že tri tedne ležal bolan vsled hudega trganja. Toda v tej sili je nemudoma vstal ter podpiran od ljudi ob palici prišel pred vodnjak ter se vkljub ugovarjanju faranov spustil po lestvi v vodnjak, kjer je podsuti delavec opravil spoved. Mej tem so vse potrebno pripravili, da napravijo obodje in zopet poskušajo rešiti ponesrečenca. Toda bilo je prepozno. Nekaj časa so še slišali delavca moliti in vzdihovati, kmalu na to pa so se vsule nanj nove plasti in revež je bil živ zakopan. Dva dni potem so še le iz vodnjaka izkopal mrtvo truplo.

Društva.

(Družba sv. Cirila in Metoda) je imela svojo 91. vodstveno sejo dne 26. marca 1896 v pisarni „Slovenske Maticе“. Navzočni so bili: Tomo Zupan (prvomestnik), Ivan Murnik, Luka Svetec (podpredsednik), dr. Ivan Svetina in Andrej Zamelj. Svojo odsotnost sta opravičila: Družbin tajnik Anton Zlogar in družbin blagajnik A. Koblar. Začetek ob 1/8. uri popoldne. Prvomestnik otvori z običajnim pozdravom sejo ter obvesti navzočnike o raznih družbinah zadevah. Ko se je sprejel predlog gledé velikovškega šolskega poslopja, podelile so se nekatere podpore in rešile došle prošnje. Konec seji ob 6. uri zvečer.

(Mestna hranilnica ljubljanska.) Meseca marca l. 1896. uročilo je v mestno hranilnico ljubljansko 528 strank gld. 136.432-97, vzdignilo pa 489 strank gld. 177.742-35. V prvem četrtletju dovolilo se je 122 prosilcem posojil na zemljišča v znesku gld. 93.000.

(Narodna čitalnica v Ptuj) priredi na velikonočni pondeljek t. j. 6. malega travna (ne pa, kakor je po pomoti tiskano na vabilih 7. vel. travna), gledališko igro: Cvrček. Slika iz kmetskega življenja v 5 dejanjih. Po Charlotte Birsch-Pfeifferjevi poslov. Dav. Hostnik. Začetek točno ob 1/8. uri zvečer. Vstop za osebo 30 kr., za dijake 20 kr.

Telegrami.

Celje, 1. aprila. Porotno sodišče je obsodilo znanega morilca v Trojanah Pavla Fermeta na smrt, Jožef Mazzoni je bil oproščen.

Celovec, 1. aprila. V včerajšnji seji mestnega sveta je izjavil župan dr. Friderik Posch, da odloži svojo čast.

Praga, 1. aprila. Profesor cerkvenega prava Vering je včeraj umrl.

Zagreb, 1. aprila. Rumunski kralj in kraljica sta dospela včeraj zvečer v Zagreb in odpotovala danes jutraj v Opatijo.

Pariz, 1. aprila. V včerajšnji seji francoskega senata je odgovarjal ministerski pred-

sednik na nekatere interpelacije glede zunanje politike. Z ozirom na Madagaskar je izjavil Bourgeois, da osvoboditev popolno opravičujejo velikanske žrtve, katere je zahtevala dolgotrajna vojna od Francije. Glede Egipta pravi minister, da je večina komisijskih članov pritrčila postopanju francoske vlade, in da se te težkoče poravnajo diplomatskim potom.

Rim, 1. aprila. „Agencia Stefani“ poroča, da je električna zveza mej Masavo in Asabo še vedno pretrgana in da so toraj vsa poročila iz Afrike o dogodkih na bojišču nezanesljiva.

London, 1. aprila. Spodnja zbornica je rešila v včerajšnji seji razpravo o proračunu za naučno ministerstvo ter prekinila posvetovanje do 9. aprila. — Zgornja zbornica je odobrila proračun za pomorsko ministerstvo. Prihodnja seja je 21. aprila.

London, 1. aprila. V spodnji zbornici je izjavil včeraj podtajnik Curzon, da se je bati po konzulatnih poročilih v Mali Aziji zopet novih nemirov. Chamberlain je prebral brzojavko iz Bulowaya, v kateri se trdi, da nameravajo Matabeli preprečiti vsako zvezo z jugom. Bulowayo je preskrbljen z živežem za jeden mesec.

Pomirljivo

sliz razkrajajoče in izvrstnega okusa so antikataralične pastile lekarja Piccolija v Ljubljani (Dunajska cesta) katere učinkujejo proti hripavosti in olajšujejo kašelj. — Cena škatljici 25 kr., 10 škatljic gld. 2.—. 124 (50-7) 4

Umrli so:

31. marca. Marija Pirnat, agentova hči, 2 meseca, Trnovski pristan 10, črevesni katar.

V deželni bolnišnici v Vodmatu:

23. marca. Jožef Gruden, samski delavec, 61 let, sepsis post Phlegmonem.

25. marca. Janez Rakovec, vdovec, kurjač, 56 let, opekline.

28. marca. Rudolf Zagorc, poštnega sluga otrok, 8 mesecev, diphtheritis laryngis. — Janez Sitar, samski dninar, 26 let, jetika. — Frančišek Marolt, oženjen ubožec, 62 let, plućnica.

29. marca. Janez Černe, vdovec, tesar, 46 let, alcohol. chron.

30. marca. Julija Petrovič, zemljiškega posestnika žena, 21 let, pythorax.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celzijju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm.
31	9. zvečer	727.3	4.7	sl. szah.	skoro jasno	
1	7. zjutraj	728.6	0.2	sr. vzh.	del. oblač.	0.0
	2. popol.	727.9	11.2	sr. jug	"	"

Srednja včerajšnja temperatura 5.6° in za 1.0° pod normalom. — Zjutraj slana.

Uradne
in trgovske
KOVERTE
s firmo priporoča
KAT. TISKARNA
v Ljubljani.

Za zidarske mojstre!

Zaloga zmirom svežega

cementa, gipsa in drugega stavbinskega materijala

po najnižji ceni pri 252 3-1

F. Supančič-u, Rimska cesta št. 16.

Dunajska borza.

Dne 1. aprila.		Dne 31. marca.		Kreditne srečke, 100 gld.	
Skupni državni dolg v notah	101 gld. 15 kr.	4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	150 gld. — kr.	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	189 —
Skupni državni dolg v srebru	101 — 20	5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	157 — 75	Avstrijskega rudičnega križa srečke, 10 gld.	18 — 30
Avstrijska zlata renta 4%	122 — 05	Državne srečke l. 1864, 100 gld.	193 — 75	Rudolfove srečke, 10 gld.	24 — 50
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	101 — 30	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	98 — 85	Salmove srečke, 40 gld.	69 — 25
Ogerska zlata renta 4%	122 — —	Tisine srečke 4%, 100 gld.	— —	St. Genois srečke, 40 gld.	71 — 50
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	98 — 90	Dunavske vranavne srečke 5%	127 — 75	Waldsteinove srečke, 20 gld.	61 — —
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	981 — —	Dunavsko vranavno posojilo l. 1878	107 — —	Ljubljanske srečke	21 — 75
Kreditne delnice, 160 gld.	376 — 75	Posojilo goriškega mesta	112 — —	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	187 — 25
London vista	120 — 40	4% kranjsko deželno posojilo	98 — 35	Akcije Ferdinandove sev. železa, 1000 gl. st. v.	3420 — —
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 — 82 1/2	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99 — 20	Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	440 — —
20 mark	11 — 77	Priporočila obveznice državne železnice	— —	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	98 — 50
20 frankov (napoleonodor)	9 — 53 1/2	južne železnice 3%	166 — 40	Dunajskih lokal. železnice delniška družba	63 — —
Italijanski bankovci	43 — 50	južne železnice 5%	130 — —	Montanska družba avstr. plan.	80 — 25
C. kr. cekini	5 — 66	delniških železnice 4%	99 — 50	Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	157 — —
				Papirnih rubljev 100	127 — —

Nakup in prodaja
vskovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za izgube pri izrebanjih, pri izrebanju
najmanjšega dobitka.
Kalendar izvršitev naročil na borzi.

Menjarska delniška družba
„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Maria-Theresstrasse 74 B.

Pojasnila vseh gospodarskih in finančnih stvarih,
potem o kurzi vrednostih vseh spekulacijskih vrednostih
papirjev in vestni svet za deseto kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnih.